

|                            |                                                                                            |        |
|----------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|--------|
| <b>SAK</b>                 | <b>Høring – forslag til ny forskrift om økonomiforvaltningen i sokn i Den norske kirke</b> |        |
| Kirkelige fellesråd i Oslo | Saksbehandler: Andreas M.Seierstad                                                         | Arkiv: |

## Innledning

Det kongelige barne- og familiedepartementet har sendt ut forslag til ny forskrift om økonomiforvaltningen i sokn i Den norske kirke. Forskriften er sendt på høring med høringsfrist 12. oktober. Høringsbrev med informasjon om høringsinstanser, høringsnotatet, forslag til ny forskrift samt gjeldende forskrift er vedlagt.

## Bakgrunn

Gjeldende forskrift er fra 2003. I 2018 ble det vedtatt ny kommunelov. Som følge av dette er økonomiforskriften for kommunesektoren endret fra 01.01.2020. Ny trossamfunnslov er vedtatt og vil være gjeldende fra 01.01.2021. Etter departementets vurdering er det behov for å endre gjeldende forskrift for Den norske kirke i forhold til øvrige lovendringer, samt å gjennomgå forskriftens bestemmelser.

Dagens forskrift om økonomiforvaltning gjelder for fellesråd og menighetsråd i Den norske kirke. Ny forskrift skal gjelde for de samme organer, men benevnelsen er endret – sokn erstatter menighetsråd, soknets organer erstatter fellesråd/menighetsråd og soknets organer på kommunenivå erstatter fellesråd.

Forslag til ny forskrift omhandler i hovedsak regnskapsmessige forhold. I det utsendte forslaget har departementet avgrenset seg fra å justere tidsfrister eller arbeidsfordeling. Departementet ber likevel om uttalelse vedrørende disse forhold. I tillegg ber departementet om innspill på hvilke deler av forskrift om økonomiforvaltning for kirken som departementet skal regulere, og hvilke deler kirkemøtet skal gi regler for. Forslag til høringssvar er derfor delt i tre deler:

1. Del 1 - utkast høringssvar forskriftsutkast (høringsnotat del 2)
2. Del 2 - utkast høringssvar alternative frister og alternativ arbeidsfordeling (høringsnotat del 3)
3. Del 3 - utkast høringssvar neste etappe - hvem fastsetter hvilke deler av forskriftsbestemmelsene om økonomiforvaltning (høringsnotat del 4)

Departementet varsler også at konsekvensene av å gå over fra kommunale regnskapsprinsipper til regnskapsloven for sokn, ikke er tilstrekkelig utredet. Når dette er utredet vil forslag vedrørende dette bli sendt på høring på vanlig måte.

## Vurderinger

### Forskriftsutkast

I trossamfunnsloven §14 fremgår at staten fortsatt skal gi tilskudd til prestetjenesten og kirkens virksomhet nasjonalt og regionalt. Videre skal kommunen fortsatt gi tilskudd til kirkens

virksomhet lokalt både til bygging, vedlikehold, drift og bemanning. Det fremgår av samme paragraf at regnskapsloven gjelder for rettssubjektet Den norske kirke og for regnskapet til soknet med mindre departementet har fastsatt annet i forskrift.

Gjeldende økonomiforskrift for fellesråd og menighetsråd §1-3 innebærer bruk av de kommunale regnskapsprinsippene.

I forslag til ny forskrift for sokn (gjelder også for dagens fellesråd) er det lagt opp til fortsatt bruk av de kommunale regnskapsprinsippene på bakgrunn av at kommunen er hovedfinansør for kirken lokalt. Rettssubjektet Den norske kirke følger regnskapsloven. Kirkevergen ønsker å understreke betydningen av nærhet til og forankring av lokalkirken opp mot kommunen. God dialog mellom kommune og lokalkirke innebærer mulighet for god forståelse og verdsetting av lokalkirkelige tiltak i nærmiljøet - finansielt støttet av kommunen. Det er derfor svært gledelig at kommunen fortsatt skal være hovedfinansør for lokalkirken. En vil også understreke vesentligheten av at samme regnskapsprinsipp benyttes av hovedbevilgende og mottakende organisasjoner. Andre løsninger vil kunne medføre unødige misforståelser, unødig tidsbruk og forvansket samhandling.

Forslag til ny forskrift innebærer språklige justeringer som følge av ny trossamfunnslov, ny kommunelov og ny økonomiforskrift for kommunene. Krav til innhold i budsjettene, vurderingsregler, nedskrivning og strykninger er justert i samsvar med kommunal forskrift. Ved inndekning av underskudd over flere år foreslås en ny bestemmelse om at dette skal meldes, fra sokn til organ for soknet på kommunenivå og fra sokn på kommunenivå til det organ Kirkemøtet utpeker. Det er også tatt inn et forslag om at dersom regnskapet viser et mindreforbruk skal bruk av disposisjonsfond strykes. Begrensning i bruk av lån er tydeliggjort.

Det er foreslått noen nye notekrav. Dette gjelder spesifisering øremerkede kommunale tilskudd, verdi kommunal tjenesteyting, ytelse til daglig leder og valgte medlemmer i øverste organ, særlige notekrav ved sammenslåing samt andre relevante forhold. Pensjonsforpliktelsene skal tallfestes og informasjonen skal fremgå av notene. Det blir ikke foreslått endringer i reglene om føring av pensjonsutgifter. Videre er det innført grunnleggende krav til langsiktig planlegging i økonomiforvaltningen. I årsberetningen skal det redegjøres for tilstand mht likestilling og eventuell forskjellsbehandling.

Terskel for revisjonsplikt er hevet fra kr 250 000,- til 4G (om lag kr 400 000,-) og frist for oversendelse revisor er tatt bort.

Ovennevnte endringer innebærer i hovedsak justering som følge av nytt lovverk både for trossamfunn og kommunesektoren, og dette støttes.

For gravplasser og gravferd er det rettslige grunnlaget for finansieringsplikten et annet enn for den øvrige kirkelige aktivitet. Dersom kommunen to-deler bevilgningen, vil det innebære utfordringer både praktisk og administrativt. Det er derfor ønskelig å opprettholde ordningen med en samlet bevilgning til fellesrådene. **DETTE GJELDER IKKE FOR KIRKELIG FELLESRÅD I OSLO. OSLO KOMMUNE HAR EGEN GRAVFERDSETAT OG EGET BUDSJETT**

#### **Alternative frister og alternativ arbeidsfordeling**

Når det gjelder frister og arbeidsfordeling i arbeidet med regnskap, innebærer departementets utsendte alternativ en justering av myndighet og en forsiktig utvidelse av frister i retning av de kommunale. Fristene i dagens forskrift mht avleggelse av årsregnskap, årsberetning og behandling er så knappe at svært mange sokn og fellesråd ikke overholder disse. En forlengelse av fristene støttes derfor.

Videre innebærer dagens forskrift at det er menighetsrådet/fellesrådet som fastsetter regnskap og årsberetning. Regnskapet skal også behandles av rådene før revisorgodkjent rapport foreligger. Departementets utsendte alternativ innebærer endring av myndighetsbestemmelsene i tråd med kommunale bestemmelser, og det foreslås at administrativ leder fastsetter regnskapet. Dette støttes og det uttrykkelige kravet om undertegning av regnskap anses ikke som nødvendig. Merk at rådene fortsatt skal vedta årsregnskap og årsberetning. **INNSPILL FRA KfIO: Når administrativ leder har fremlagt forslag til årsregnskap bør det også legges frem forslag til årsoppgjørdisposisjoner som bokføres i aktuelt regnskapsår. § 17 er svært komplisert formulert og tar utgangspunkt i mer/mindreforbruk i forhold til budsjettet resultat og som når det er vedtatt først blir bokført i etterfølgende år som «Regnskapsmessig mer/mindreforbruk» . Det at fjorårets resultat i forhold til budsjett (ikke i forhold til over eller underskudd om det ikke er budsjettet med et null- resultat). Dette er et «fremmed-element» i driftsregnskapet og mange medlemmer i sokne og fellesrådene har store problemer med å forstå denne logikken i den kommunale regnskapsskikken. Kirkelig fellesråd i Oslo foreslår å hente en formulering fra Regnskapslovens §3-3 : Årsberetningen skal inneholde forslag til anvendelse av overskudd eller dekning av tap dersom dette ikke framgår av årsregnskapet.**

**Dette er begripelig – og periodens regnskap avsluttes år for år og revisjonen ser da at §17 strykningsregler følges.**

Det foreslås også at regnskap og årsberetning behandles etter at revisjonsrapporten foreligger. Dagens regelverk innebærer at rådene må fastsette regnskap og årsberetning før revisjonsrapporten er ferdig. Det anses som en klar fordel at revisjonsrapporten følger med når rådene skal gjøre sine vedtak, og dette støttes. Også her vil en understreke betydningen av å ligge tett opp til de kommunale bestemmelsene.

### **Neste etappe - hvem fastsetter hvilke deler av forskriftsbestemmelsene om økonomiforvaltning**

Økonomiforvaltning og føring av regnskap omhandler ikke intern organisering av kirken men er relevante i forhold til hvordan en opptrer utad i samfunnet og overfor eksterne parter. Departemental fastsettelse av forskrift og operasjonalisering av denne vil bidra til økt legitimering ift tredjepart. Videre bør regnskapsprinsippene og operasjonalisering av disse henge nært sammen med de regler som hovedbevilgende myndighet benytter. Både forskrift som omhandler regnskapsprinsipper, operasjonalisering av disse og regnskapets funksjonsinndeling bør derfor fastsettes av departementet.

## Sammenfattet høringssvar

### **Forskriftsutkast**

KfiO ønsker å understreke betydningen av nærhet til og forankring av lokalkirken opp mot kommunen. God dialog mellom kommune og lokalkirke innebærer mulighet for god forståelse og verdsetting av lokalkirkelige tiltak i nærmiljøet - finansielt støttet av kommunen. Det er derfor svært gledelig at kommunen fortsatt skal være hovedfinansiyør for lokalkirken.

En vil også understreke betydningen av at samme regnskapsprinsipp benyttes av hovedbevilgende og mottakende organisasjoner. Andre løsninger vil kunne medføre unødige misforståelser, unødig tidsbruk og forvansket samhandling. Bruk av de kommunale regnskapsprinsippene og formuleringer som i utstrakt grad legger regelverket opp mot kommunale regler støttes.

**KfiO viser til innspillet på foregående side om mulige avvik fra de kommunale regnskapsprinsipper vedrørende perioden årsoppgjørdisposisjoner bokføres – av hensyn til de mange ikke-økonomer i menighets- og fellestråd som finner videreføringen av dagens praksis vanskelig kommuniserbar. Hensikten må vel være enkle og lettfattelige regnskapsoppstillinger !**

For gravplasser og gravferd er det vesentlig å opprettholde ordningen med samlet bevilgning til fellestrådene av praktiske og administrative årsaker. **NB – Gjelder ikke Oslo**

### **Alternative frister og alternativ arbeidsfordeling**

Dagens forskrift innebærer frister mht avleggelse av årsregnskap, årsberetning og behandling som er så knappe at svært mange sokn og fellestråd ikke overholder disse. En forlengelse av fristene i retning av det kommunale og i tråd med utsendt alternativ støttes.

Justering av myndighetsbestemmelsene i tråd med kommunesektorens bestemmelser, slik at administrativ leder fastsetter regnskap og årsberetning støttes. Det eksplisitte kravet om underskrift anses ikke som nødvendig.

En anser det som en klar fordel at revisjonsrapporten følger med når rådene skal gjøre sine vedtak. Også her understrekes betydningen av å ligge tett opp til de kommunale bestemmelsene, og dette støttes.

### **Neste etappe – hvilke deler av forskrift om økonomiforvaltning for Den norske kirke lokalt skal Kirkemøtet gi**

Økonomiforvaltning og føring av regnskap omhandler ikke intern organisering av kirken men er relevante i forhold til hvordan en opptrer utad i samfunnet og overfor eksterne parter. Regnskapsprinsippene og operasjonalisering av disse bør henge nært sammen med de regler som hovedbevilgende myndighet benytter. Både forskrift som omhandler regnskapsprinsipper, operasjonalisering av disse og regnskapets funksjonsinndeling bør derfor fastsettes av departementet.